

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Húsz évre 10 korona, félévre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. Egyenlő részletekben 10 fillér.
Közsegek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyen-
ként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség-
hez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyv
nyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénze-
küldendők.

A mi demokracziánk.

Nagyobb hazugságot, mint a magyar demokraczia, alig találunk Európa leg-
újabb történetében. Mert migintézménye-
ink és törvényeink évtizedek óta egytől-
egyig a demokraczia jegye alatt születtek
meg, nélkülözik a demokraczia szellemét,
deméginkább nélküli társadalmifelfogást.
A mi dem. kracziánk csupa felületes külső-
ségben nyilatkozik meg, nincs benne
semmi tartalom, tehát nem demokraczia.
Sőt! Leplezésül szolgál annak az ural-
kodó közszellemnek, mely halálos ellen-
sége a demokracziának.

Bizony úgy van, hogy sokkal inkább
voltunk demokraták ötvenkét esztendő
előtt, sőt 1867-ben is, mint most, amikor
fennen hirdetjük mindenfelé, hogy előre
haladtak és műveltek vagyunk. A sza-
bad szellem vissza fejlődött nálunk hatal-
masan és ha ez a vissza fejlődés még so-
káig tart, a jövő generáció még csak
megérteni sem fogja tudni, hogy mikép-
pen törénhetett az, hogy valaha országok
népei ezzel a jelszóval indultak véres
csatába.

— Szabadság, egyenlőség, testvériség.

A szabadság mostanában abban nyi-
latkozik meg legelkezlansabban, hogy az ujsá-
gok haragosan kikelnek a rendőri brutálitá-
sok ellen, a testvériség úgy nyilvánul legha-
tásosabban, hogy előkelő hölgyeink jólé-
konysági bazárt rendeznek és czukorká-

kat visznek a kórházakba, egyenlőség pe-
dig nincsen. Csak a templomban hirdetik s
ott is ígérk, hogy majd itthagynán e si-
ralom völgyét, az Urszine előtt egyenlők
leszünk. Ezért, hát ezért folyt annyi vér
1790-től csaknem egy századon keresztül
mindenfelé ezen a világon!?

Nálunk, Magyarországon egy főoka
van a közszellem ezen sülyedésének. Mág-
násaink soha nem voltak demokraták és
a magyar művelt közönségnek nincs for-
róbb vágya, minthogy mágnessok nyomá-
ban járhasson. A grófi és bárói czimert
éppen úgy, mint hajdanába — danában,
most is ugyanaz a glóriás fény ragyogja
körül, mely előtt hasra vágódott a burger
és szent borzalom fogta el a jobbágyot.
Mint minden másban, a társadalmi felfo-
gásban is a mágnessok vezetnek nálunk
most is a diplomás, a hivatalnok, a ke-
reskedő és iparos polgárság, melyet a szo-
cialista burzsoának nevez igent találósan, va-
kon indul utánuk. Vakon, mert mig a mág-
nás világ tudatosan, a saját előnyienek meg-
tartalmazása és kivételes pozíciójuk fön-
tartása végett tiporják lábba a demokraczia
elveit, a maguk önző szempontjából igen
okosan csinálják a dolgokat: addig a pol-
gárságot a majmolás politikájában semmi
okos cél nem sarkalja. Majmol, nem azért,
mintha nem volna benne intelligencia és ön-
állóság, hanem azért, mert hiu és hiányzik
benn az érzék a nagy eszmék átértésére,
melyek mostanában a világot mozgatják.

A legtöbb vidéki kaszinó, vagy uri
társaskör en miniature a Nemzeti kaszinó.
Mint a Kossuth-Lajos utcái büszke pa-
lotában a vidéki kaszinókban is a születés,
vagyon és felekezeti az, mely kvalifikál,
nem kvalifikál, no meg aztán mindenestre
párbajképesség. Mert ó van-e nyomorul-
tabb pária ezen a nagyvilágon, mint az
olyan nadrágos magyar, akire a kaszinói
becsületbiróság kimondta, hogy lovagias
elégtételre alkalmatlan!?

A kis és nagyobb városok lakossága
kasztkra oszlik, melyeket társadalmi
érintkezés dolgában áthidalhatatlan ör-
vény választ el egymástól. Hallgatólág
megegyezik mindegyik azt abban, hogy
mindig terjed az ő köre s ezt a határvo-
nalt óvatos érzékenységgel respektálják.
A templomban, színházban vendéglőben kü-
lön helyen ülnek, egymás multságaira
el nem járnak s a mikor a közélet foru-
main találkoznak, ott is tudatában van és
éreztetik mindegyik, hogy nem a má-
sik szférájából való. Még a temetőben is
egymástól elkülönített helyeken borul rá-
juk a sir földje. Az élet megszűnik, de a
kasztk nem.

De büszke mágnesson, dölyfös-dzsentrin
és gögös tekintetes uron, vagy asszonyon
messze tultesz a parvenü. A ki szegény volt
és gazdag lett. A ki szolga volt, urrá lett.
Ezek az emberek, akiknek a demokraczia
intézményei és vívmányai tették lehe-
tővé, hogy nyomott helyzetéből kiemel-

T Á R G Z A.

Finish.

A tribünök tömve emberrel. Komoly, látesőves
urak, utolsó divat szerint öltözködve sűrűnek-forog-
nak a totalizátor bódók és a bukmakerek elrekeszt-
ett páholyai körül. Gyönyörűséges szép asszonyok
— csupa világos, habos, könnyű tealett selyemből és
csipkéből szőtt szimfoniái a tavasznak — nyüzsgőnek
mint hajjai egy színes vízesésnek lefelé a tribünök,
lépcsőin. Katona tiszték gazdagdiszú uniformjai tar-
kazzák színes foltjaikkal az élénk, pezsgő életű tö-
meget. Ez szép tavaszi versenynap egész mozgá-
massága ömlik el a verseny pályán, mely téli álmá-
ból im ily pompásan ébredett. A ház és élénkség
most érte el tetőfokát. Épen megcsendült a nyerge-
lőre szólító kis harang. A szezon eseménye, a had-
serég nagy akadály versenye következik. Izgalom-
mal telik meg a levegő. A szép asszonyok karjukra
kapják uszályukat és sietnek a nyergelő felé, gaval-
lérjaiktól követve. Mindenki látni akarja a krekke-
ket, mielőtt a küzdős terére kilépnének. Jelöltje min-
denkinek van; de meg kell őt vizsgálni: vajjon mi-
lyen az állapota, készen-e a nagy mérkőzésre, nem
történt-e valami baja? A bírói páholy előtt is sűrű
a csoportosulás. Nézik a győző tiszteletdíját. A re-
mek tömör szobrot a finisht lovagló szokét. A szobor
mesteri. A nemesformájú paripa szinte megelevened-
ik galoppja közben és lovása, amint az állat nya-

kára hajtott testtel viszi előre csupa természetes va-
lóság. A szobor tiszta ezüstjén szikrázik a meleg
napsugár, vidám, gondtalan, derűs élet hullámszik
körülte. Az pedig áll mozdulatlan. Érezalakja oly
nyugodt és mégis jelképezi e vidám tömeg életet,
mely csupa lázas küzdés egy nagy finish az élet
nagy czélja. A szerencse, nyugalom, boldogság —
vagy kitudná meg mondani mely czél felé? ..

A mázsálóban előkelő kis csoport gyűlt egy
fényesszörű paripa köré. My dear volt ez, a verseny
kikialtott favoritja; remek állat. Hosszu testét vé-
kony lábak hordták és karsu nyakán finom, szá-
raz fejecske ült. Teljesen készenek látszott és türel-
metlen toporzékolással mintha jelezni akarta volna,
hogy nehezen várja a pillanatot, a melyben gaz-
dáját győzelemre viheti.

Ez mellette állott. Szentmarjay Pista, a déleze-
g ulánus főhadnagy, szép kedélytartású barna legény,
karsu és izmos. A piros szegélyű fehér dreszsz,
mely fölő hanyagul volt reávetve a bő katonaköpeny
pompásan festett rajta. Félkönyökével a lova nya-
kára támaszkodott és azzal foglalatzkodott, hogy
lovaglóstora ezüst karikájába betűzzön egy égő-
piros rózsaszálát.

— Ez lesz a talizmánom, Márta, sugta egy ba-
tiszt ruhás szőke leánynak, a ki büszke örömmel ver-
deste My dear domboru szügyét.

Márta boldogan mosolygott.

— Talán nincs is reá szüksége. My dear pom-
pás kondícióban van. Ugy látom egészen fit.

A lóhoz szokott leány szakértő szemmel vizs-

gálgatta az állatot. Majd a főhadnagya emelte meleg
tekintetét és aggodó hangon tette hozzá:

— Csak vigyázzon Pista. Maga oly vakmerő.
Inkább veszítse el a versenyt, semhogy valami baja
történjék.

Szentmarjay areza hirtelen komorrá vált.

A versenyt meg kell nyerni Márta. Tudja meg
karrierem, boldogságom, becsütem, minden e ver-
senytől függ, vagy mondja, tudna maga szeretni egy
embert, a kitől kifizethetlen versenytartozások, miatt
elvezik a kardbojtját? ..

A leány elsápadt. Idegesen nézett a főhadnagy
arcába, a mely komoly elszántságot tükrözött. Egy
pillanat múlva azonban Szentmarjay ismét az előbbi
vidám kifejezést eltűtette.

— Kis bohó, hiszen csak tréfáltam, szólta. Nem
olyan komoly az eset. Igaz csak annyi, hogy meg-
akarom nyerni a versenyt és meg is fogom. Ha csak
egy kicsit segít a huszárok Istene. Pá, kis Márta
csengetnek. Menjen a mamához mer türelmetlen lesz.

A főhadnagy kezébe vette a leány kis kezét és
megesókolta azt a piezi helyet, belül, a tenyér felé, a
hol a nyersselyem kesztyűkék az edés, fehér bőrt
fedetlenül hagyták. A csók úgy tűnt fel Mártának,
mintha hosszabb és forróbb lett volna a szokottnál.
Olyan volt, mint amelyet bucsuzóra adunk hosszú
ut előtt. ..

Éles csengetés... Az indító fehér zászlója le-
csapódik... Start.

A tömegben a nagy szenzációk delejes izgalma
vesz erőt. Reáragad ez mindenkire, attól a komoly

kedjenek a parvenüik e leghalálósabb el-lenségei az egyenlőség elvének.

És mit szólnak a sok új magyar nemeshez? Napról-napra szaporodnak ők, gunyjára az ősi nemességüknek és gyászára a demokratikus elveknek. A kinek sok pénze és csak egy kis összeköttetése van az intéző körökkel, játszi könnyűséggel megkaphatja mostanában a magyar nemességet, pl. o. „a kolbászgyártás terén szerzett érdemei elismeréséül.” A polgári öntudatnak és férfiaságnak nyílt arcu ütése ez a napról-napra szaporodó sok új magyar nemesség. És, hogy töri magát utánna mindenki, akinek csak valamieske érdemei vannak.

A magyar intelligens ifjúságban már hiába keressük a demokrata vonásokat, melyek az apában oly hatalmasan tudtak megnyilatkozni. A mai ifjúság előkelő és konzervatív és amellettséggel bejelenő stréber. Ilyeneknek neveli őket az élet, melynek nyilvánulásaiban mindinkább csökken a szabadság, egyenlőség, és testvériség. A párbajmániától és felekezeti huzavonától megmételtyezett egyetemi ifjúság már csak hírből ismeri a demokraciát. Üres póz az a fiatal uraknál, hogy márczius 15-ét megünneplik és koszorút tesznek Petőfi szobrára.

Hej, de milyen más milyennek álmodták a jövőt Kossuthék és Petőfiék! Sivár különbség maradt meg mindabból a mit a nemzetnek hagyományoztak, Külsőség az is, hogy még ünnepeljük őket, mert megértetni őket, már nem tudja a mai generáció.

A demokraczia meghalt. Fölfog támadni. mihelyt akad ismét néhány nagy ember, aki föltudja rázni a nemzetet, hogy jót tegyen vele.

Politikai hírek.

A közegészségügy államosítása. A belügy-miniszteriumban foglalkoznak a községi és körorvosi intézményt államosító törvényjavaslat elkészítésével.

blazirt nagy szakállu urtól kezdve, a ki a birói páholyból már ezer turfeseményt nézett végig előkelően, mint ezt, egész a kereskedő segédig, aki ma van először löversenyen. Mindenki látni igyekszik. A legtöbbben a fehér korláthoz iparkodnak, mások a toronyhoz, vagy a tribünök legmagasabb lépcsőire futnak fel, hogy minél jobban láthassák az izgalmas futás lefolyását. Az izgatottság, a mely az embert minden versenyzés láttára elfogja, melynek elemi az örök emberi kíváncsiság és küzdésben, a győzelem és vereségben való szinte perverz gyönyörűség, mint egy forró áram terjed el a levegőben. Legizgatottabbak az asszonyok. Az ő finom idegeik legfogékonyabbak a hasonló szenzációk iránt. A szép szemek csillognak, a finom nyakak előre nyúlnak, a kicsi kezek görcsösen összeszorulnak, hogy legteljesebben vegyék ki részüket a küzdés gyönyörű feljéből, a finish mámorából.

Ezalatt a lovasok az első fordulatot megtették. A feszültség egy pár pillanatra felenged. A startot követő halálos csend zavaros zsiromlás váltja fel.

— Mind szépen veszik az akadályokat. My dear előre tört. Sorba elhagyja őket. Most már biztos. Hallatszik össze-vissza, mindenfelől.

My dear csakugyan vezet. A lovak most fordultak be az egyenesre. Most már csak egy akadály van előttük. My dear hosszakkal előre van... Ugy látszik, a győzelmet már nem lehet tőle elvenni.

Az utolsó akadály előtt pár száz méterrel azonban a ló száguldása hirtelen, észrevehetőleg megakad. Irama meglátszik, tempója bizonytalanná válik. A

Az egyik erre vonatkozó tervezet mindenekelőtt kimondja, hogy a körorvosok az 1893. IV. t.-cz. 21. §-ának szempontja alá eső állami tisztviselők, kikre nézve az 1885. XI. t.-cz. határozmányai minden tekintetben kiterjednek. A körorvos más hivatalt csak a belügyminiszter engedélyével viselhet s rendszerint a községben, illetőleg a kör székhelyén köteles lakni. A körorvos a kör területén az orvosi, szülési, közegészségi és orvosrendőri teendőket végzi. Evégből a tervezet taxatív felsorolja a körorvos teendőit, különleges teendőikért különleges díjazást állapít meg s az illető közigazgatási testületekben előadói és tanácskozási joggal ruhazza fel. A körorvosokat nyilvános pályázat után a belügyminiszter nevezi ki. Fizetésüket az állampéztárból kapják s az 1200 koronában állapítatik meg. A törzsfizetésen felül a helyi viszonyokra való tekintettel a körorvosok a nyíldíjba be nem számítható működési pótlékban részesülnek, annak legnagyobb mértéke azonban az 1200 koronát s így az összvadalmazás a 4200 koronát nem haladja túl. A körorvosi látogatások rendelési, valamint fuvardíjait a miniszter állapítja meg. A körorvos, ha székhelye a legközelebbi gyógyszerért 7 kilométernél nagyobb távolságra esik, kézi gyógyszerért tartani köteles. Minden községben, melynek 4000-nél több lakosa van, körorvosi állást rendszeresítenek, 6000 lakost meghaladó községben minden 6000 lakosra egy körorvos alkalmaztatik. 4000 lakosnál kevesebbet számláló községekből a helyi viszonyok tekintetbe vételével közegészségügyi körök alakíttatnak, mely körök, lakossága azonban a 12,000-et meg nem haladhatja. Oly községek, amelyek a helyi viszonyoknál fogva a szomszédos községekkel közegészségi körbe nem csoportosíthatók a községi orvosi szolgálat ellátása tekintetéből, kivételesen a hozzájuk legközelebb eső 4,000 lakosnál többet számláló mezővároshoz, vagy községhez csatolhatók. Meghatározza a tervezet, hogy az új törvényben kreálendő körfőnököknek, melyek az egészségügy s egyéb teendők. A körorvos községi segédszemélyzete a szű létszám és a hatóvizsgáló, kiknek kijelölésénél a körorvosteljesítmény meg kell hallgatni. A községek kötelesek a körorvos részére alkalmas lakásról gondoskodni s azt esetleg új építés által létesíteni. Az új törvény életbeléptetésekor alkalmazásban lévő községi és körorvosok állásokban kinevezés után megerősíttetnek, ha azonban a belügyminiszter egyes körorvosi köröket a közszolgálat érdekében az eddigittől eltérő módon csoportosítani, vagy egyes körök székhelyét más községbe áttenni látna szükségesnek s az új alakított körben az illető orvos hivatalát megtartani nem lenne hajlandó; eddig élvezett törzsfizetésének megfelelő végkielégí-

esoporthból egy más paripa válik ki, eléri és csakhamar el is hagyja. Az akadályt már előtte veszi.

— My dearnak vége... Gabriol!... Gabriol! Ordítja a tömeg.

E közben Szentmarjay My dear hátán ijedten dolgozik. Sarkantyúját a ló lágyékába vágja és hatalmas ostoresapásokat mér a nyakára. De hiába. A ló erőlködik, kinyul, azután ismét visszaesik.

Átkozott dög... A győzelem előtt hagyna cserbe. Hisz ez nem lehet... Az imént még játszva galoppozott... Mondja a főhadnagy kétségbeesetten. Előrehajol és irtózva látja, hogy a ló orrából keskeny, sötét vér hull lassan, csendesesen... Vége... Orrvérzést kapott. Suttogja a főhadnagy. Eperczben érnek az utolsó akadályhoz. My dear összeszedi minden erejét és ugrani akar. Szentmarjay érzi, hogy az ugrás sikerülni fog. De előretekintve látja, hogy Gabriol már túl van az akadályon és biztos szökéssel halad a birói páholy felé, a melytől már alig száz méter választja el. Hirtelen vaskézzel kapja vissza az ugrásban lévő állat zabóját ez meghorpan. Lába a fővénybe akad és viszarogy le a pálya homokjára... A többi paripa rajtuk keresztül rohan a cél felé, a melyet ló és lovas nem érnek el soha. A versenynek vége. Zavaros láрма támad, a közönség áttörve a korláton rohan a szerencsétlenség helye felé! Az orvos is előrekerül és előhózzák a hordágyat. Néhány katonatiszt a szemét törülgeti, egy lovászlógeny zokog, egy fehér ruhás lányt pedig ájultan visznek a kocsijába.

Báttaszék Lajos.

tésben fog részesülni. Az új törvény életbeléptekor alkalmazásban lévő községi és körorvosok, amennyiben 1200 koronát meghaladó törzsfizetéssel vannak ellátva, annak élvezetében személyileg meghagyatnak, nyugdíjba azonban csak 1200 korona törzsfizetést számítanak le.

A tervezetre vonatkozólag meg kell jegyezni, hogy ez nem képezi a belügyminiszterium javaslatát, hanem csak egyike azon terveknek, melyeket annak idején fontolóra vesznek.

Iparunk és kereskedelmünk.

(P—C.) Abból a nagy akcióból, melyet Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter a magyar ipar és a magyar kereskedelem érdekében megindított, a nagy közönség alig ismeri a körvonalatát és csak a különösen érdekelt közgazdasági tényezők tudják a nagy akció értékét és eredményeit helyesen, méltányolni. Új gyártelepek felállítása a kereskedelemügyi miniszter politikája mellett karöltve jár a már meglevő ipariak védelmével, melyeknek mindegyike, még a legkisebb is, örvend a miniszter figyelmének és gondoskodásának.

E mellett magától értendő dolog, hogy míg a miniszter a részletes munkába merül is, az egészről sem feledkezik meg. E sok oldalúság teljes bizonyítéka gyanánt kell tekintenünk azokat az intézkedéseket, melyek a tisztességtelen verseny ellen való védelem céljából vannak tervbe véve s már a legközelebb életbe is fognak lépni. És itt természetesen nem egyedül a külföldi versenyéről van szó, hanem az egész bel- és külföldi versenyről, amely tisztességtelen eljárást követ és hazug eszközöket használ, hogy a fogyasztási piacokon és a nagy közönségnél áruezikeinek bizonyos keletet biztosítson. Mindazt, ami az ez irányban tervbe vett rendelkezésekből eddig nyilvánosságra jutott, teljesen czélszerűnek s üdvösnek kell elismernünk és mindazok a tényezők, melyek hivatala voltak s illetékesek az ügygel foglalkozni, nem győzik eléggé dicsérni a tervezet nagyszerű voltát, czélszerűségét minden egyes rendelkezésnek, melyek valóban a kereskedelem és ipar erősítésére szolgálnak, felvirágzásukat lehetővé teszik, a sajakot elnyomják, a hazug és szédélgesen alapuló vállalatokat a nagy közönség szemeiben is lezártítják valódi értékükre. Minth a boszorkány nyomástó szabadult volna, megkönnyültebben lélegzik fel a magyar ipar és kereskedelem Hegedüs miniszter nagyszabású megváltó ténye folytán, aki maradó emléket állít magának az akciója által elérhető érdemeket szerzett a kereskedelem és ipar körül.

A kereskedelemügyi miniszternek, ki a pillanatban meglehetősen tapasztalhatja azokat a valóban nagyszerű eredményeket, melyeket a magyar ipar a nagy nemzetközi verseny küzdelemben a párisi világkiállításon elért és Magyarország nevében az egész művelt világ köszönetét és elismerését fogadja, nagyon hamar alkalma lehet, tárcájának fénypontjai számára a világ egyik leghatalmasabb uralkodójának bámuló elismerését fogadhatni. A persa sah európai útján, mint a magyar király vendége, néhány napot Budapesten is tölt és e több napra terjedő itt tartózkodás alatt Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter megfogja őt ismertetni legelőkelőbb és legmodernebb berendezéseinkkel. Az állami és több magán nagy üzemek kívül meg fogja Hegedüs miniszter a sahnak mutatni, Persiával való üzleti forgalmunk érdekében, a magyar kereskedelmi muzeumot az állami telefon hálózat valóban mintaszerű berendezését és nagy tárcájának, más egyéb korszerű vívmányát.

A tiszteletet és becsülést, melyet Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter idegen földön szerzett számunkra, itt ismét egy szép babérlevéllel fogja gazdagabbá tenni s be fogja bizonyítani, hogy Magyarországon nemcsak földművelést, mezőgazdasági üzemeket lehet megismerni, hanem korszerű vívmányok gyakorlati berendezéseit is lehet tanulmányozni.

Pártalakulás!

(Dsk) Sophokles örökértékű tragédiájában: Elektrában, melyet különben századunk s hazánk

legnagyobb tragikájának interpretációjában majdnem minden művelt magyar gyönyörködve nézett meg, a görög tragédia szerkezet szabályaihoz kíván, a kar az első felvonásban így vigasztalja a boszszuvágytól lihegő, féktelen fájdalomban jajjongó Elektrát:

Bizzál, óh bizzál gyermek!
Fenn a magas égből
Még Jupiter, ki mindent lát s igazgat;
Tedd a bosszu gondját az ő kezébe,
Égő gyűlölet ne mutasd hevesen s ne feledd el,
Jólékony isten az idő,
Nem lesz örökké távol
Tőled Agamemnon hős
Gyermeke

A klasszikus intelmeket olvasám épen, a midőn, ha nem is váratlanul, az a híradás jött füleimbe, komoly oldalról, szavahihető forrásból, hogy Ugron Gábor ur, az elveiben s táborában egyaránt letört pártvezér, új pártnak alakításán dolgozik, jobban mondva fáradozik.

Mily szerencsés véletlen, gondolám, magamban! Avagy talán a múltból visszazengő telepathia fuvalma ez!

Hiszen mikor csak a közelmúltakra visszagon-dolok s megbánytorgatom emlékeimben Ugron Gábor urnak politikai magatartását, melyben a bosszu, az égő gyűlölet a fennálló kormányrendszer ellen a leghevesebben tört ki, ha visszaidézem gondolatban a romlott értelmiségről s győnge népről szólott szálló igéket, a melyek az ő saját külön viénális táviratdrótján röppentek világgul a (hadügyminiszterium elkerülésével), meg áll az eszem! Hogyan, hát igaz volna az, hogy Ugron Gábor ur, a parlament Attilájaként „Isten őstora“, a függetlenségi eszmék bizonyos fokig kérlelhetlen bajnoka, most egy hatalmas, kormányképes középpártalakításának első munkálataival lenne elfoglalva pokróczgyári magányában?

Nem bírjuk elképzelni — és mégis tény, mert ha egybevetjük az előzményeket forrásunk szavavehetőségével, nincs okunk kételkedni benne, bár ilyen fajta sarló martalékra hiányzik csekély politikai képességünkben a fölfogás. Már maga a delegációba való bemenetel gyanusnak tetszett előttünk, annak idején, minden mézes-mázos ellenzéki czáfolgatás daczára. Aztán az egyház politikai harcok lezajlása után mindjobban kidomborodó konzervatív, sőt a függetlenségi eszmékkel teljességgel össze nem férő retrograd fölfogások nyílt és félre magyarázhatatlan tanuságtétele, majd azt követőleg szenvedőleges, vagy tevőleges legyezőgetése a néppártitörekvéseknek: mindezek esalhatatlan előjelei voltak a tervbe vett pártosinynek; állami esinynek csak azért nem nevezhető, mert a párttagok olyan kevesen vannak, hogy talán még San-Mazius, vagy Monacs kormányzatát se tudták elbirni.

De hogy micsoda pártszerv ez, micsoda politika monstrum foghat a nagy szekely korhadt talpfáira botorozva megszülemleni arról véges elmével nem tudunk fogalmat alkotni.

Középpárt! Hol és melyik között? Egy kicsit liberalis, s egy kicsit revizionista? Egy kevésé agrárius s egy kevésé merkantilista? Egy parányit konzervatív, egy parányit radikális? Egy mákszemnyit 48-as, egy mákszemnyit 67-es?

Politikai tévelygéseinkre nem annyira, mint inkább az örök zsidó legendájának az Ugron pártban nyilvánuló elv-vándorlásaira vet élénk világot ez a tény maga. Meglátjuk, mi lesz belőle, de politikai érzékünk azt sugja, hogy egy újabb csalán levelet fűz a kísérlet az Ugronpárt fiaskainak koszorújába.

Azzal felelünk mi is, a mivel Sophokles Elek-trája a kar vigasztaló zöngeményére, eszavakban ad válaszul:

Oh, de reménytelenül, oda van, elenyészett.
Életem java, nem bírom el immár.
Igy epedek gyermektelenül magam!
Nincs szerető férjem, kinek óv keze, —
Oh, idegen vagyok ősi lakomban,
. silány ruha takarja testemet.
S üres számomra minden asztal!

Krónika.

Kínai háború.

A szövetséges csapatok Pekingben egyelőre tétlenül vesztogelnek, s ez alatt a közel levő Pao-tingfuban még mindig nagy a forrongás, a kínaiak között tömegesen gyilkolják a hittérítőket s a pekingi csapatok nem mennek ki oda rendet csinálni.

A minap elakartak indítani egy expedíciót Pao-tingfuba, de a kedvezőtlen időjárás miatt elhalasztották. Híre jön a közben Szanghából, hogy 60 ezer hínai katona elindult észak felé, hogy a császárt felszabadítsa, 47 ezer kínai katonát a szövetséges csapatok Tiencin és Peking között megverték. 6000 kínai Szensziba ment, hogy az özvegy császárnéhoz csatlakozzék. 7 ezer kínai Cing-Kián-Fuba ment, a hol be fogja várni Seng tábornokot. A kínai sereg tehát, mely a szövetségesek gyors előnyomulása következtében szétszóródott, ismét egyesült.

Vége a bur háborúnak.

A burok ügye elvégeztetett, a közel csaknem egy év óta tartó háborúnak vége van. Az aránytalanul tulsúlyban levő angol sereg, rettentő küzdelmek árán, ellepte már Transvált. Szétoszlott a vitéz bur sereg, s míg egyrésze észak felé vonul, hogy Transvál rengetegekben keresse védelmet, másik része keletre sietett, hogy fedezze a két elnök Krüger és Steyn menekülését. Híre jön ugyanin, hogy az öreg Krüger elmenekült az országból s a napokban már Lorenzo-Marquez kikötőbe érkezett. Hogy mi kényszeríthette Krügert a menekülésre, azt csak sejtethetjük. Mindenestre egyike játszódtott le azoknak a nagy tragédiáknak, mik a világtörténelem sok nagy életének befejezést adnak. Hogy Krüger miye volt a buroknak, azt tudja minden újságolvasó ember. Évtizedek óta politikai vezérük, az angolok réme, kit váratlan energiájáért Délafrika Bismarkjának neveztek el. Ritka előrelátással és következetességgel még a kilenczvenes évek elején megkezdte népe felfegyverzését és a háborúra való nevelését. Nagy furfanggal szerezte meg mindazt, amire szüksége volt s szította a délafrikai hollandusok lelket, hogy ha eljő a leszámolás napja, megtörje Anglia hatalmát és megalapítsa a délafrikai bur birodalmat.

Már mindennek vége. Kis nép hiába ontott, annyi vért: elérkezta a bukás és Krügernek fáradt 80 éves agg testével futnia kell, hogy a meggyalázó halált vagy a fogságot elkerülje. Egyelőre Lorenzo-Marquezbán, a Delagva-öböl nagy városában van. Hogy hová megy és mi lesz sorsa, tudni nem lehet.

Botha a fővezér mind egy távirat jelenti, már megis kezdte a tárgyalást, a kapitulációról.

A bolgár román konfliktus.

A román-bolgár konfliktus komolyabb stádiumba lépett. Egy bécsi távirat szerint oda Bukarestből az a hír érkezett, hogy Románia és Bulgária között a diplomáciai érintkezés megszűnt. A hírt ugyan hivatalosan meczáfolják, de bizonyos, hogy mind a két ország utasította ügyvivőségét, hogy legyen készen az azonnal való elutazásra. A helyzet komolyságát mutatja az is, hogy a román-bolgár határon pár nap óta mégismétlődnek a fegyveres összekezezanások.

Irodalom.

A félneműek. Regény, írta: Jane de la Vaudère Fordította báró Podmaniczky Horác. Kiadja Sachs és Pollák könyvkiadó-vállalata Budapest. (VI. Andrassy-ut 37.)

Nagyon aktuális regény ez: aktuálisá tette a század hatalmas finaleje: a párisi világkiállítás. A nagy nemzetközi világ vásár ugyanis — tagadhatatlanul óriási kulturális sikere mellett — feltárta az egész művelt világ előtt azt a kétségbeesést, szinte a teljes elzúllás határáig jutott erkölcsi süllyedést, melyben a modern francia társadalom manapság süllyed. A Párisba zárandokolt, népek százai személyes impressziók alapján győződhetek meg, hogy a francia dekadencia eljutott immár arra a fokra, melyre a primitív egészséges magyar társadalom ma még szédülve tekint. Ez az egyetemesé vált tapasztalat első sorban a modern francia regény-írókat igazolta, kik az utolsó évtizedben végleg elhagyták a mesemondás ártatlan mezejét s helyette kegyetlen igazsággal rajzolt képeket nyújtottak az enervált, züllött, fenéig perverz párisi életéről, hol a legszentebb emberi érzés: a szerelem is pusztá fajtalansággá, a római császárság idejét is megszégyenítő bujálkodássá fajult. Beigazolódott, hogy a Prevost-k, Pierre Louys-k, Zola-k, minket iszonyattal eltöltött erkölcsrájai nem túlságok — mint eddig sokan hinni szerették volna — hanem szomorú való-ságok, melyeket igazságban aligha mulhat felül valami, hacsak nem maga az — élet. Ezeknek a kegyetlen igazmondóknak táborába most egy új genialis író lépett: Jane de la Vaudère. A félneműek című regényével, melyben a perverz Párisnak még az eddigieknél is ríkítóbb képét adja. Amit Zola a

„Fécondité“-ben állit, hogy párisi anyák öntudatosan veszik magukra a terméketlenség átkát, csak hogy az anyaság gyötrelmeitől megszabaduljanak, azt Vaudère „A félneműek“-ben még általánosabb kór-ságnak, mutatja be. Megrajzolja az előkelő leányt, aki az orvosi tudomány segítségét veszi igénybe, hogy már mint leány a következményektől való félelem nélkül élvezhesse a szerelem gyönyöreit; megrajzolja ezeknek a félneműeknek egész női társadalmát, hol a férfi értéktelen eszközzé senyved, hogy helyét a — lesbosi szerelem foglalja el. Így tárja fel A félneműek a párisi fajtalanságnak nálunk még nem is sejtett, izgatón borzalmas titkait, olyan művészettel, hogy érette megboesátjuk a veszedelmes terrénomot is, melyre a szerző a regényével lépett. — A félneműek a mai Páris dekadenciájának valóban ékesen szóló emberi dokumentuma, a melyen gondolkozhatnak, eltűnődhetnek mindazok, kiket az emberi faj fennmaradásának problémája érdekel s gyönyörködhetnek, kiket izgat és lelkesít egy-egy újabb — s valljuk be! — tán minden eddiginél nagyobb irodalmi szenzáció. — A félneműek egyedül jogosított, teljes magyar kiadása a műhöz méltó gonddal kiállítva, stilizált czimlappal, 8° alakban jelent meg s bolti áron 1 frtért minden könyvkereskedésben kapható.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Finta Gábor kolozsvári szakiskolai ideiglenes segéd művezetőt jelen állásában véglegesítette.

— **Uj tanára budapesti ref. főgymnáziumnál.** Dr. Erdélyi Lajos volt kolozsvári és sepsi-szentgyörgyi segéd tanárt a budapesti ref. főgymnáziumhoz egyhangulag választották meg rendes tanárrá a dr. Rupp Kornél halálával megüresedett tanszékre. Nevezett tanár a napokban foglalta el állását.

— **Kitüntetés.** A király Horn Dávid földbir-tokos és fakereskedőnek a közművelődés és a közjótékony-ság terén szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Választás.** K.-Vásárhelyt a Hegyesi Alajos halálával megüresedett aljegyzői állást f. hó 15-én tartott tisztújító közgyűlésben töltötte be a városi képviselő testület. A közgyűlést Szentiványi Mik-lós alispán vezette. Az aljegyzői állásra csupán egy pályázat nyújtott be s így a választás egyhangulag történt. Aljegyzőnek megválasztatott közfelkiál-tással Jancsó István, eddigi tanács i rnök s az ő helyébe szintén egyhangulag Györbíró Gábor díjnok. A városi tanács e választással két tehetséges és szorgalmas tisztviselőt nyert.

— **Balesetek.** Egy egész sor hírt vettünk az utóbbi napokban történt balesetekről, melyek mind azt bizonyítják, hogy mily kevés gondot fordít a szekely munkás magára és testi épségére. Nagy János munkásnak f. hó 12-én fadöntés közben egy tönk a lábára esett s mindkét lábát eltörte. Gracsnics Jakab munkásnak a lábát pedig szintén a ledülő fasúlyosan megsértette. Forró András martonosi munkásra egy rakott szekér f. hó 14-én rádült s bal lábát eltörte. Jó Lajos munkás fiúnak a gépszij kezét elkapta s őszetörte.

— **Adóhivatal és a korona érték.** A múlt szá-munkban ezen ezimen megjelent tréfás közleményre a következő egész komoly sorokat vettük. „Tisztelt szer-kesztő ur! Becses lapjának 72-ik számában „Kézdi-vásárhelyi adóhivatal és a korona érték“ ezim alatt egy ur rossz viccezet üz a „Neveünk Naptár“ nem tudom hányadik évfolyamából egy elkopott anekdotát megszemélyesít s a kézdi-vásárhelyi adó-hivatalra alkalmaz, nem gondolja meg, hogy ezáltal a közönség előtt két hivatalt oktalanul kompromittál: a királyi adóhivatalt és a városi adóhivatalt. Az előbbi nevében visszatartom a rossz viccezet s kérem a „Tisztelt Közvélemény“ urat, ha már er-kölcsbirónak csapott fel, szíveskedjék állítását más-kor konkrét tényekkel is igazolni, mert működésünk ki van téve ugyan nyilvános kritikának, de nem rossz viccezeknek, melyek alkalmasok arra, hogy: „ignotus fallit notis est derisui. Tisztelettel: Zajzon Gergely. Kézdi-Vásárhelyt, 1900. szeptember 15-én.“ Ebből tehát napnál fényesebben kiviláglik, hogy a furesa korona számítás nem a kir. adóhivatalnál történt meg, de az már egyáltalában nem világlik ki, hogy egy ártatlan tréfa érdemes-e ilyen komoly hangu czáfolatra.

— **Sándor József** az orbai kerület fáradahtatlan országgyűlési képviselője megrongált egész-ségének helyreállítása végett orvosi tanácsára

Abbázába utazott. A derék képviselő üdülő helyén négy hétig fog tartózkodni, de ezen idő alatt is, sem az Emke ügyeit, sem sok oldalról igénybe vett egyéb munkálkodását nem fogja másra átruházni, hanem maga végzi azokat el. Midőn regisztráljuk e hirt, egyúttal őszintén kívánjuk, hogy Sándor József országgyűlési képviselő friss jó egészségben térjen vissza üdüléséből.

— **Letartóztatott járásbíró.** Lészay Andor királyi járásbíró letartóztatásának részleteiről a következőket írják: Lészay Székelyudvarhelyre volt kinevezve járásbírónak, ahová Segesvárról helyezték át büntetésből. A járásbíró, ugyanis közbotrányt okozó életet folytatott Segesváron s már ott el volt terjedve róla a hír, hogy nagy költségeit nem a legkorekább módon szerzett pénzzel fedezi. Évenként 15—20,000 forintot költött háztartására, pedig magánvagyonnal nem rendelkezett s csak hivatalos fizetése volt az összes jövedelme. A sikkasztásra már régebben rájöttek hivatali főbebbvalói, de időt engedtek a hiányzó szeszegyek pótlására. Lészay azonban a legnagyobb megérőltetés mellett sem volt képes kétezer forintnál többet helyrehozni s így elkerülhetetlen volt a bukás. A letartóztatás nem Székelyudvarhelyen történt, hanem Segesváron. Lészaynak neje révén is igen előkelő és vagyonos rokansága van, de úgy látszik, rokonai nem voltak hajlandók kirántani a binárból a könnyelmű embert, akit örült pazarlása vitt romlásba.

— **Kronstadt—Brassó.** A szászok sehogyan sem tudnak belenyugodni abba a gondolatba, hogy

az ő kedves Kronstadtjuknak a hivatalos neve — Brassó legyen. A szász nők deputációja annak idején hiába akart ez ügyben őfelsége elé járulni, Bánffy azzal küldte őket haza, hogy a király nem csinál politikát. Pedig a király csinál politikát, csak hogy abból nem csinál politikát, hogy Kronstadtnek Brassó legyen a hivatalos neve. Ezt a szászok nem fogják lehetetlenné tenni sem a külföldi sajtóban folytatott szertelen izgatással, sem a városi képviselőknek a napokban hozott ama határozatával, hogy az országos törzskönyvszerkesztő-bizottság megállapodásával szemben, mely Kronstadt helyett Brassót jelöli hivatalos név gyanánt, a Kronstadthoz ragaszkodik. E határozat ellen különben magyar részről főbebevezést adnak be.

Közgazdaság.

Luczerna őszi vetése.

A legrégibb s egyúttal legjobb kultúrnövényről a közönséges luczernáról egész irodalom van már ugyan, mégis nem ritkán merülnek fel annak termelési mikéntjére vonatkozó oly kérdések, amelyek a gazdák többnyire, vagy legalább is nagy része előtt ismeretlenek. Ilyen kérdés pl. az: vajjon ajánlatos-e a luczernát őszi vetni? s mi az előnyös vagy hátrányos oldala a tavaszi vetéssel szemben?

A vélemények a kérdésre természetesen eltérők. A gazdák egy része kizárólag a tavaszi vetés czél-

szerűségét hangoztatja, más része pedig azzal ellentétes álláspontra helyezkedik, s viszont olyanok is vannak, kik hol az egyik, hol a másik eljárást alkalmazzák.

A dolog úgy áll, hogy határozottan czélyszerűbb az őszi vetés a tavaszinál, mert a őszi vetés a tél baáltaig kellően megbokrosodik, sőt kedvező időjárás mellett egy jó kaszálást is adhat, a téli fagynak jobban ellentállhat, tavasszal pedig mihely az idő megengedi fejlődésnek indulhat s így biztos egyköt jó kaszálást kaphatunk s a mellett tiszta s gyomtólmentes luczernát nevelünk. A tavaszi vetés pedig azért nem megfelelő, mert számtalanszor az sem engedi a korai vetést s így kénytelenek vagyunk késői vetést használni, már pedig, ha ez után egy hosszabb szárazság jön, a luczerna kelhet, s ha ki is kél, elnyomják azt a gyomok, ha pedig a tavaszi idő engedi a korai vetést, akkor meg a késői fagy teszi tönkre a gyenge fiatal luczernát.

Vessük tehát a luczernát őszi vetéssel s e czélból készítsük el földünket még nyárba, gondoskodjunk istálló trágya és szuperfoszfát alkalmazásával arról, hogy az táplálékban hiányt ne szenvedjen s augusztus végén, vagy szeptember elején rozszzsal együtt juttassuk a jó csiraképeségű s arankamentes magot földünkbe. Kat. holdanként 12 kg. luczerna és 35 kg. rozs teljesen elegendő. A vetésnél legjobb azon eljárást követni, hogy a magot fele részben a tábla hosszában, fele részben erre keresztben vetjük, mert az által a luczerna hamarabb záródik, gyorsabban benövi a talajt.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

Két szépen bebutorozott **szoba** nálam **kiadó.**
Bérlő **azonnal beköltözködhetik.**
Esetleg mindkét szoba butor nélkül is kiadható.
Kapusi István.

(104. —23.)

Hirdetmény.

Dálnok község határterületén a vadászati és halászati jog
folyó évi szeptember hó 30-án délután 2 órakor tartandó nyílt verseny tárgyaláson, hat egymást követő évre, bérbe fog adatni.

A bérleti feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Dálnok, 1900. szeptember 11-én.

Pótsa Ferencz,
körjegyző.
(105 1—1.)

Bartha,
községi bíró.

Hirdetéseket

a „SZÉKELYFÖLD” részére
olcsó áron
felvesz a kiadóhivatal.

Sz. 1570/1900. tlkvi.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy K. Csizsár József kereskedő végrehajtónak Szabó Gyárfásné Hatházi Teréz, Hatházi Dénesné Mágóri Juliánna végrehajtást szenvedett elleni 1200 K. tőkekövetelés és járulék iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén lévő, Kézdivásárhely városába fekvő, a k-vásárhely-kantai 1403. sz. tlkvb. 48. hrsz. ingatlanra 400 korona, a kézdivásárhely-kantai 1325. sz. tlkvb. 41/a. hrsz. ingatlanra 560 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi szeptember hó 18-ik napján d. e. 9 órakor a kézdivásárhelyi kir. törvényszék, tlkvi ha-

tóság hivatalos helyiségében magtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. ezikk 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. § a értelmében a bána pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kézdivásárhelyt, 1900. évi május hó 29-én.

Vajna,
kir. törvényszéki bíró.

(106. 1—1.)

THIERRY A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsekné nevezik)

mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)

az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvényszéknél bejegyzett „apácá”-védőjeggyel van ellátva. Földművelhetetlen szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. különlegesen ki-tűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbát meg bízom 1 korona 40 fillér. Szíjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcse

(csodakenőcsekné nevezik)

utólréhetetlen szívó erejt és gyógyíthatósá. Operációkat a legtöbb esetben felősségesse teszi. E kenőcs-
osol egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott osont-
snut, utabban pedig egy 22 éves rákserűt bajt gyó-
gyítottak meg. Antiszeptikus és gyógyíthatósá min-
denféle seb gyógyításánál.

Próbát meg bízom 1 kor. 30 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

**Óvakodjanak utánaotoktól és kerüljék az értékte-
len, ugynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.**

Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz,
Fregada, Pragerhof felé, a Döll vasút mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat
használatra készen a házban tartani. Az összes mű-
velt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utánzatát
a törvény üldözi.

87474

Csak ezzel a tör-
vényss. bej. védő-
jeggyel valódi.

LONDON,
Chief Office S. W.
48 Brixton Road.

Főraktárak:
Burmah,
Angol India.
Agen. Zágráb.
Aigier.
Amsterdam,
H. Sanders,
Rokin 2.
Basel,
Szt. János gyógy-
tár, W. Krato.

Belgrád,
Nikola A. Dolin,
gyógytár Mihály
fejélelménhez.
Központi raktár
Szerbia részére.

Berlin, G.
Bologna,
Bruxelles,
Pharmacie Ch.
Delaere & Co.
Budapest,
Török J.
Dr. Egger L. és J.

Gairo.
Csin a. Rh.,
Noris.
Debrecen,
Vich, Luxemburg.
Schmidt P.,
gyógysz.

Isaigoe,
Bordogne, Kopon-
hága,
fabriken Iarna.
Milánó,
A. Bertoloni.
Malmo, Serrige,
Apot. Lejonok.

Nantes,
Pharmacie
O. Fredet,
Nápoly, Palermo.

Páris,
Pharmacie
frangaise, 1 & 2,
Place de la Repu-
blique, Phar-
macie Deprey, 11,
Rue des francs
Bourgeois.

Prága,
Réma,
Cesce, Agenzia
del Follidmice.

Roubaix,
Pharmacie
F. Gervais.
Sarajewo,
Sneged,
Tomoevër.

Tricent, Tolonco.
Vienna, Krieh.

Ny. Ifj. János M.-nél K.-Vásárhelyt.